

"Garipleri Zenginlerden Üstün Tut"

Erzurumlu İbrahim Hakki'nın bu mübarek sözü ile Alperenlerin piri, Anadolu'nun manevi fatihi Ahmet Yesevi'nin

Nerde görsen gönlü kırık, merhem ol sen.

Öyle mazlum yolda kalsa, yoldaşı ol sen.

İnci değerindeki sözleri, inancımızın fakire, garip ve gurabaya olan bakışını ve yaklaşımını ifade eden öğütleridir. Bu iki gönül dostunun ilham kaynağı ise on beş asır önce Peygamberimizin üçüncü müezzini ve vekili a'ma Ümmü Mektûm'dur. Peygamberimiz Mekke'nin zengin bazı ileri gelen müşriklerine Müslümanlığı anlattığı bir sırada, anadan doğma Mekke'nin garibi a'ma Ümmü Mektûm yanına gelerek, Allah'ın peygamberimize vahy ettiği ayetleri, kendisine anlatmasını istiyor. Resûl-ü Ekrem'in onun bu davranışından dolayı hoşnutsuzluk göstererek 'şimdi sırası mı?' dercesine tavrından dolayı, Cenab-ı Hak Peygamberimizi uyaran Abese suresini inzal buyurmuştur. Surenin (1-4) ayetleri: **"Yüzünü ekşitti ve döndü. Yanına O a'ma(kör) geldi diye. Ne bilirsin? Belki O, arınacak yahut öğüt alacak ve ona öğüt fayda verecek?"**

Bu olaydan dolayı son derece üzülen peygamberimiz, üzüntüsünü telafi için Ümmü Mektûm'a ayrı bir değer vererek ona iltifat edip ikramda bulunduğu ve **"Ey kendisinden dolayı Rabbimin beni azarladığı Mektûm, merhaba!"** diye, kendisine hitap ederdi.

Bu hadise ile dinimizde fakir ve özürlülerle ilgili çeşitli hükümlerin belirlenmesi Ümmü Mektûm vesilesiyle olmuştur. Onların vekil bırakılmaları, imamlık yapmaları, savaşa iştirak etmeleri, farz namazlara katılmaları, gibi konular açıklık kazanmıştır. Medine döneminde sefere çıkıldığında Peygamberimiz kendisini Medine'de vekil olarak bırakmış, Bilal-i Habeşi ile birlikte Peygamberimizin müezzinliğini bile yapmıştır.

Evet, Kurban bayramını idrak ediyoruz. Bayramlar özellikle " fakirleri, garipleri ve engellileri üstün tut" inancının hassasiyetle özen gösterildiği günlerdir. Bu inancı hatırlatarak, bizim kuşağın **" Nerde o eski bayramlar?"** dedikleri, eski bayram özelemlerini, bayram vesilesiyle yaşlılarımla ve genç kuşakla duygularımı paylaşmak istedim.

1. Bizim çocukluğumuzda Ramazan Bayramı ile Kurban Bayramı vardı. Şeker Bayramı ile et bayramı yoktu. Bizim kuşak tatil nedir bilmezdi. Şimdiki kuşak Ramazan Bayramı ile Kurban Bayramına bir de " TATİL " kelimesi ekleyerek bayramları tatilleştirdiler. Gençler evde kalıp büyükleriyle bayramlaşma

yenine, kendilerini tatil yörelerinin yıldızlı otellerine, bizim kuşak da sahip oldukları yazlıkları dolayısıyla kendilerini sahillere atarak hep beraber bayramları tatilleştirdik.

1.

**ANNE-BABA-KARDEŞ BULUŞMAK NE GÜZEL ŞEY
KONU-KOMŞU AKRABA, DOSTLARA ULAŞMAK NE GÜZEL ŞEY
KUTSAL BAYRAMLARDA GEZEREK HANE HANE
SEVGİYİ GÖNÜLLERDE PAYLAŞMAK NE GÜZEL ŞEY**

Manisinde olduğu gibi konu komşuyu ziyaret olarak algıladık.

3 Bayramdan önce arife günü köyümüzün karşısındaki tepede bayramı müjdeleyen “ Meşale “ olarak isimlendirdiğimiz büyük bir ateş yakardık. Meşale yanarken gençler ve çocuklar topluca ikindi namazı için camiye gelir, namaz sonrası da büyüklerimizle beraber hep birlikte kabir ziyaretine giderdik.

4 Arife akşamı yastık altında bayramlık için alınan cızlavat kara lastik ayakkabılarla uyurduk. Sabah erkenden dedemizin veya babamızın elinden tutarak tertemiz yamalı giysilerimizle camiye gider, orada bulunan aksakallı dedelerin ellerini namazdan sonra öper, onlar da bizi delikli bakır 1 kuruş ile yine delikli yüz para dediğimiz 2.5 kuruş verirlerdi. Bazıları da başımızı okşayarak ceplerinden çıkardıkları hacı misklerini başımıza sürerler, evlerimize burcu burcu gül kokusu ile dönerdik.

5-Sabah kahvaltısında çay ve şekerin ne olduğunu bilmezdik. Değişmez menümüz tarhana çorbası idi. Sofraya oturmadan evdeki büyüklerin bayramlarını, ellerini öperek tebrik ederdik. Kahvaltıdan sonra kendimizi sokağa atar, yaşlılarımızla ev ev, kapı kapı dolaşır, maniler söyleyerek evlerden topladığımız para, şeker ve yumurtaları harman yerinde toplanır, hilesiz hurdasız kardeş payıyla bölüşerek evlerimize dönerdik. Bölüşme esnasında katiyetle aramızda bir tatsızlık çıkmazdı

6-Özellikle köyümüzde öksüz ve yetim arkadaşları aramızda paylaşır , onları evimize davet eder, annelerimizin yatığı börek ve çörekleri haşhaşlı kurabiyeleri onlara ikram ederdik. Hatta harçlıklarımızı bile paylaşırđık.

7-En önemlisi komşular arasındaki paylaşma kültürü çocuklar arasında daha güçlü idi.

Her zaman olduğu gibi hele bayramlarda; engellilerle zayıflar kollanır, onlara yardımcı olunurdu. Yaşça büyük olana hürmet edilir, ziyaretine gitmek ihmal edilmezdi. Küçüklere şefkat gösterilir, onlar küçük hediyelerle sevindirilir, gönülleri alınırđı. Hediyelere el öperek teşekkür etmemiz tembihlenirdi. Öksüz ve yetimlere daha çok hediyeler verilirdi. Hatta onların giysileri anası babası olanlardan daha yeni ve daha görkemli olurdu.

Buraya kadar saydıklarım bir tarafa. En çok üzüldüğüm konu nedir bilir misiniz? İnsanları birbirine kenetleyen paylaşma kültürü ne komşular arasında, ne de çocuklar arasında kaldı. Paylaşma kültürünün olmadığı toplumlarda dostluk ve arkadaşlıklar da maya tutmaz, İğreti ve göstermelik olur.

Benim gibi yaşlı arkadaşların “**Nerde o eski bayramlar?**” diyerek özlemini çektikleri eski bayramlar işte böyle bir şeydi.

Yazımı, siz okurlarıma Hacı Bayram Veli'nin “ Bayram Ola” şiirini paylaşarak bitirmek istedim.

**Can bula cananı / Bayram, o Bayram ola
Kul bula sultanını/ Bayram, o Bayram ola
Hüznü keder def ola/ Dilde hicap ref ola
Cümle günah af ola/ Bayram, o bayram ola**

**Dildeki rahman olur/ Dertlere derman olur
Azade derman olur/Bayram, o bayram ola**

Anne – baba, kardeş, konu – komşu dost ve akraba hepinizin bayramı, bayram
ola.www.kadirkeskin.net